

recerca

La immigració marroquina a Alcover

Latifa Haddachi Assou

1. Introducció

Alguna vegada tots ens hem plantejat per què hi ha immigrants?

Segur que en general podem respondre aquesta pregunta amb una resposta simple i breu: perquè hi ha desigualtats. És evident que la majoria dels immigrants actuals provenen dels països pobres, dels països amb fam, dels països en guerra, etc.

La pobresa i la manca de futur aboquen els seus habitants a emprendre una aventura perillosa i plena d'obstacles: abandonar el seu país i buscar-ne un altre, de totalment desconegut, i sovint sense saber els tipus de problemes que trobaran: feina, habitatge, marginació social, desconeixement cultural... En general, hi ha un "xoc" massa fort.

Les causes més importants que m'han conduït a realitzar aquest treball, i en concret sobre els immigrants a Alcover, són diverses. La principal és perquè jo he viscut el problema de la immigració a la meva pròpia pell, ja que quan tenia set anys em vaig veure obligada, juntament amb la meua família, a deixar enrere el meu país, els meus amics, la meua escola, els meus estimats avis... Absolutament tot i començar una vida nova, a la recerca d'un futur millor.

El meu pare va emigrar per primera vegada a Europa quan tenia uns 25 anys, va deixar la seva família al Marroc, ja que en aquell moment no estava tan controlat el tema de la regularització. Va estar-se un temps a França, un temps a Holanda, i finalment a Espanya; tot això perquè la seva família pogués millorar i fer-se amb la documentació per poder estar tots junts. És a dir, el meu pare ha fet un gran esforç, passant per països desconeguts per a ell, amb uns costums, una cultura, una llengua diferents a les seves pròpies...

Quan vaig marxar del poble, jo em sentia afortunada, mirava les meves amigues amb tristesa però amb orgull, com si jo valgués més que elles, ja que venia a Hispània, que és com allí l'anomenem, on tindria de tot.

La idea que jo tenia dels països europeus era utòpica, només pensava en les riqueses, no a trobar-me problemes. Jo vivia el món de la fantasia, però a poc a poc em vaig adonar de la vertadera realitat. Es tractava d'una vida diferent: l'escola era molt diferent de la nostra, on els professors no ens pegaven; nous amics, nous sentiments, em sentia diferent i marginada, plorava per tornar al meu país ja que em sentia estranya, una manera molt diferent de pensar, les noies aquí tenen una gran llibertat, al Marroc gairebé nul·la, el futur estava marcat, creixíem reprimides, apreníem a fer de mestresses de casa i casar-nos amb el primer home que es presentés, tot segons la decisió dels pares. El noi, a canvi de la noia, donava uns diners o algun altre regal, com si fes un intercanvi de mercaderies. Jo ara ho entenc perquè he vist els dos móns, abans mai no m'ho havia plantejat ja que era el que sempre havia vist.

El fet de marxar del meu país i anar a un altre ha afectat la meua vida d'una manera radical, ja que he viscut les grans diferències que hi ha entre les dues cultures, i també el fet de viure entre dos móns sense saber el que vols, ja que moltes vegades vull ser acceptada per la majoria de les persones. Per exemple, quan m'estic al meu país vull anar vestida igual que la gent d'allí i quan sóc a Alcover, m'agrada anar vestida amb uns texans, amb els cabells deslligats i moltes vegades he desitjat anar ensenyant el melic. Jo sé que no està bé, però a vegades et sents tan confosa que no actues de la manera que realment sents, sinó que et deixes influir per la majoria.

I, així, moltes coses més, com el desig d'anar a una discoteca amb els amics, tenir xicot, coses que són naturals per a una cultura i un pecat per a una altra. A causa d'això, molts desigs són reprimits, perquè, si no fos així, ens hauríem d'enfrontar a la família, a la societat i això et crea molts problemes.

Amb aquest treball vull evidenciar les causes per les quals moltes persones abandonen el seu país, els mitjans que utilitzen, les sensacions que tenen en abandonar-ho tot per enfrontar-se a coses desconegudes... i els fets més destacats de la nostra cultura.

La immigració és un tema que ha estat present durant generacions i que encara és vigent. Un problema que preocupa molt avui dia, tant als immigrants com als països receptors d'aquests. "Ens prenen el nostre treball", "acabaran fent-nos marxar del nostre país", són petits comentaris que he sentit i que sento des que vaig arribar del Marroc, comentaris que fan mal, ja que com a éssers humans que som no sabem conviure ni compartir.

Pel que fa al contingut del treball, l'he dividit en cinc parts, tot i que també hi ha una petita introducció de la immigració: la primera part l'he anomenada el país natal, on apareixen les formes de vida existents, el treball a què es dediquen, etc. La segona seria la partida, on podrem veure els motius pels quals marxen del seu país, els mitjans utilitzats per arribar aquí...

La tercera és l'arribada, les primeres impressions, el fet de trobar habitatge, treball, la dificultat per aprendre la llengua, les dificultats per aconseguir els objectius marcats... La quarta tracta de qüestions de la vida diària després d'un temps en el nou país, si

s'han aconseguit els objectius proposats. I finalment la cinquena, en què parlo de la cultura, la religió, els menjars típics... Però al llarg del treball estarà present la meua pròpia opinió, ja que també formo part de la immigració.

Els mètodes de recerca que utilitzaré en aquest treball serà entrevistar diferents marroquins de totes les edats, i en treuré conclusions. Recaptaré notícies de diaris que parlin de la immigració marroquina, parlaré amb membres de l'ajuntament que s'encarreguin de diferents coses relacionades amb els marroquins i també consultaré internet o algun llibre. Utilitzaré el treball de recerca de la Roser Silva com a guia.

2. La immigració

El tema "immigració" ha estat present al llarg de tota la història, i és un tema que preocupa molt la societat, tant els nouvinguts com el país receptor.

La immigració és un dels temes socials més importants de la Catalunya actual futura. És un moviment migratori considerat des del punt de vista del lloc de destí dels individus desplaçats. Aquest desplaçament espacial de grups humans que canvien de residència és degut a diverses raons, que descobrirem al llarg del treball.

L'impacte de la immigració està produint una realitat social i cultural cada cop més variada, que requereix una política d'actuació davant les noves necessitats. Els problemes socials amb els immigrants, la llei d'estrangeria, l'arribada constant de pasteres a les fronteres, la dificultat dels sense papers per legalitzar la seva situació, els conflictes racistes que aquestes situacions provoquen, tot això són esdeveniments de plena actualitat que impulsen el creixement urbà i que aporten un canvi en les societats i les seves economies.

Darrere de cada persona que marxa del seu lloc d'origen hi ha una història personal emmarcada en una situació social que ha condicionat la seva decisió, en veurem alguns exemples.

Per tant, les causes de la immigració són diverses. Poden ser polítiques, culturals, religioses i econòmiques, i generen moviments de països i regions pobres a altres zones més riques. De vegades es produeixen dintre del mateix estat, del camp a la ciutat... Altres vegades es produeixen entre països, que és la que veurem.

Un dels fenòmens que més es pot contemplar actualment és un xoc de cultures terrible entre occidentals i musulmans. Una gran quantitat de famílies musulmanes estan arribant a Catalunya, s'hi estan quedant per reproduir-se a un ritme molt ràpid. I això a vegades fa por als països receptors.

Els immigrants predominants a Catalunya són d'origen marroquí, i tenen costums, llengües, religions i maneres de vestir-se i viure molt diferents de les dels països occidentals. Fan menjars diferents i ensenyen als seus fills coses diferents. Hi ha gent que pensa que aquestes cultures diferents arribaran a ser tan importants com la cristiana i això no els agrada.

Els immigrants vénen a Catalunya o a altres països a buscar una feina perquè en els seus països no poden viure. Algunes persones no volen que vinguin els immigrants perquè fan

la feina que haurien de fer els aturats del país. Pensen que al país hi ha molta gent sense un treball i que els immigrants ocuparan aquestes feines i així mai no s'arreglarà l'atur.

3. País natal

El país natal de cada persona és on neix aquesta, on té les seves arrels... I, per molta misèria que hi hagi al país, continua formant part de l'individu. Existeix el que anomenaríem "sentiment nacional".

Dels immigrants que ja he entrevistat, tots han coincidit bastant en la forma de vida que portaven els seu país. També s'assembla a la meua i a la de la meua família.

3.1. A què es dedicaven?

La gent vivia en unes condicions molt dures, ja que no hi havia feina als pobles petits, la seva única alternativa per sobreviure era treballar en la ramaderia, en l'agricultura...

Cada família disposava de grans ramats de cabres, xais, vaques, etc. També tenien terres per conrear: blat, ordi, etc. Els pares o els fills s'encarregaven de conrear la terra, fer pasturar els ramats, la terra era tan seca que amb tals condicions els animals no s'engreixen gaire.

Els xais més grans els venien per obtenir diners i comprar altres productes, però la resta del ramat els servia per alimentar-se. Pel que fa a l'agricultura, quan era temporada de conrear, aquesta tasca la realitzaven habitualment els homes, però quan era temps de recollir el blat, l'ordi... hi anava tothom, només es quedava una dona a casa per fer el menjar. Ara entenc el fet que els marroquins tinguin tants fills, perquè eren una bona mà d'obra.

Com que tenien tants pocs diners, els únics productes que compraven eren les patates, els tomàquets, les cebes, les pastanagues, sucre, te, sal...productes bàsics. Molta gent només coneix aquests.

Una cosa personal, però que reflecteix la realitat, és el que em diu el meu pare, a vegades, quan veu que llancem menjar, que hem de pensar en el passat i valorar la sort que tenim, que al meu poble quasi mai hi havia menjar, ni tan sols una fruita, i que molta gent del món es mor de gana.

Les dones feien la feina de casa, s'encarregaven dels fills, netejaven els ramats, feien el menjar, i cada dia havien de fer el pa, perquè quasi tots els menjars van acompanyats de pa. És un aliment que es valora molt, perquè en moments de fam el pa ha sigut un aliment clau. Moltes d'elles tenien gallines, que els proporcionaven ous, que després venien. Els pocs diners que obtenien els servia per comprar-se alguna cosa.

3.2. L'escola

Els nens i nenes, quan eren petits, la majoria assistien a classes d'Alcorà a les mesquites. Quan tenien uns sis anys aproximadament, començaven l'escola. A l'escola

estudiaven àrab, francès, matemàtiques i Alcorà. L'àrab és molt diferent del català, del francès i del castellà. Les paraules i els sons, les lletres són molt diferents i l'àrab s'escriu de dreta a esquerra.

Els números són els mateixos. Els àrabs van inventar aquest sistema de numeració i ara és utilitzat a tot el món. És que la cultura àrab abans era molt rica. Els horaris eren molt variables ja que hi havia molt poques aules. El que es feia era alternar-se les aules, quan uns sortien els altres entraven.

L'educació estava molt mal organitzada, ja que els professors que hi havia tractaven malament els alumnes, i a més hi havia pobles en què no hi havia directors, perquè aquests s'estaven a les ciutats per si algú tenia alguna queixa. Tampoc es feien reunions amb pares, ni es realitzaven excursions, ni colònies. Moltes vegades els professors et puntuaven segons si hi havia bona relació o no. A la meua escola feien el mateix.

Els mestres si et portaves malament, acostumaven a pegar-te amb un bastó o amb un regle de fusta. Pegaven a les mans o als peus. Tot això, a les ciutats, ja no es fa. És semblant al que passava aquí fa uns quants anys. Pegaven als alumnes quan no se sabien la lliçó, les taules de multiplicar o pel mal comportament. A la meua escola també pegaven i encara es continua fent; jo recordo que em van pegar amb un bastonet llarg i dur i em va fer molt de mal, se'm va inflamar el dit petit de la mà. Però no vam presentar cap queixa.

Els professors eren tots homes, ja que a la dona se li dona molt poca importància. A la meua escola mai hi ha hagut una mestra; quan ens deien que vindria una professora, tots ens posàvem nerviosos, ja que es deia que eren molt dolentes i pegaven molt.

3.3. L'habitatge, hospitals, subministraments...

Les cases eren fetes majoritàriament de fang, palla i pedra, amb una estructura semblant als monestirs. Però també hi havia gent que tenia unes cases més ben fetes, tot això depenia de l'economia que tenia cadascú. Eren bastant grans, cada casa disposava de quatre o cinc habitacions, hi vivien els fills, els pares i els avis. Allà podies cridar, jugar, saltar... ja que les cases estaven separades les unes de les altres, no hi havia pisos als poblats. Però en canvi, al pis no pots fer gaire cosa perquè hi ha els veïns.

Els fills acostumaven a dormir tots junts, a terra amb matalassos, no disposaven de llits. Però quan es feien grans dormien separats, nois i noies. La meua família i jo al Marroc fèiem al mateix. A mi m'agradava molt, perquè a la nit ens explicaven acudits, històries de por. A vegades dormia amb els avis, i m'encantava perquè em sentia molt protegida i m'explicaven coses sobre el seu passat.

Als pobles tampoc no hi havia electricitat, ni aigua corrent, igual que al meu poble. L'aigua que feien servir per beure la compraven i la de conrear l'acumulaven en una mena de basses cobertes, que tenien un canal per on entrava l'aigua de la pluja.

Als pobles hi havia molt poques botigues i només hi venien productes en llaunes, és a dir, tot allò que no es fes malbé. I a més, no tancaven fins a la nit. Al meu poble només hi ha una botiga. Per comprar verdura s'havia d'anar a les ciutats i se n'encarregaven els homes de cada família.

Les dones anaven a la ciutat quan estaven malaltes, ja que no hi havia hospitals. Quan era un refredat, o una malaltia poc greu es curaven amb medecines naturals, fetes per elles. Per anar al metge no hi ha seguretat social i tot sortia més car. Els medicaments, les vacunes, les radiografies les havies de pagar. Davant d'aquesta situació la gent intentava evitar anar al metge, ja que no tenien ni per menjar.

Als hospitals, hi anaves quan volies, és a dir, no havies d'agafar hora, però algunes vegades, es produïa la següent situació: la persona estava molt malament i s'havia d'esperar a la fila igualment. Les condicions d'higiene tampoc no eren gaire bones, i els metges els pegaven directament i n'hi havia alguns que com més cobraven més bé t'atenien, ja que a vegades no estaven controlats. Els nens no passaven revisions, ni els grans tampoc per motius econòmics.

A vegades les persones, fins que no estaven molt greus, no anaven al metge i llavors s'adonaven que tenien una greu malaltia de feia molts anys, com pot ser la diabetis i moltes més. El meu avi, per exemple, va morir d'asma, possiblement si hagués estat aquí i tingués un control cada cert temps encara seria viu.

Grec que costarà molt de temps però els petits poblats que estan tan endarrerits aniran evolucionant a poc a poc igual que molts països europeus: els pagesos emigren cap a les ciutats més desenvolupades. És el que està passant al Marroc, fins que arribin a desenvolupar-se econòmicament. Això darrer costarà.

4. La partida

El que està clar, és que ningú no abandona el seu país perquè sí, sempre hi ha unes causes.

4.1. Per què decideixen marxar del seu país?

Molts immigrants marroquins decideixen partir cap a un nou país, que és on esperen millorar la seva vida, ja que als seus països no hi ha treball, o n'hi ha poc.

A vegades és per la misèria de sou que guanyen, ja que les persones que troben feina a la ciutat, com pot ser la de paleta, treballen quasi tot el dia i no cobren ni deu euros. També hi ha persones que viuen en unes condicions favorables, però volen viure millor i tenir més, i decideixen marxar.

Com ja he dit anteriorment, quan les persones viuen en unes condicions miserables: sense feina, ni hospitals, i amb el mínim per menjar, arriba un moment en què es se'n cansen, i, a més, quan veuen gent d'Europa ben vestida, o a la televisió, els que en tenien, es crea un desig en la persona que és anar cap aquests països, trobar feina, aconseguir la documentació per als fills i portar-los amb ells, perquè puguin viure més bé, estudiar i aconseguir ser algú a la vida.

Per tant la persona es crea la seva pròpia història, però la realitat ve quan arriba al país, cosa gens fàcil. Als animals en llibertat, els passa una cosa semblant que a les persones, ja que acostumen a viure en una regió, però quan se'ls acaba el menjar o pel canvi climàtic, se'n van a una altra zona.

Molts dels marroquins residents a Alcover han immigrat per decisió pròpia, però altres ho han fet perquè els ho ha proposat algun amic o els pares. Quan s'estan al Marroc, un amic o familiar que viu a Espanya o algun altre país d'Europa els troba treball i els avisa. Vénen, per exemple, a Espanya on viuen a casa d'un familiar o d'un amic i busquen feina. Si en troben, es queden en aquest país i si no se'n van a un altre país d'Europa on tinguin família o amics.

Quan prenen la decisió de marxar, ho tenen clar; no obstant això, els fa molta por, ja que no saben exactament el que trobaran, i si tornaran a veure mai més la seva família. És molt difícil, sobretot per als immigrants que marxen sense tenir cap familiar o amic al país d'arribada, ja que, quan marxen, la majoria no sap res de la llengua, ni de la cultura que es trobarà.

Alguns dels immigrants tenen la documentació en regla, perquè alguna persona que ha immigrat abans els ho ha solucionat, però molts d'ells vénen sense documentació i quan arriben el país intenten trobar algú que els faci un contracte de treball.

Per exemple, un dels entrevistats va marxar amb la roba que portava a sobre i uns pocs diners que tenia. No posseïa cap documentació. Tenia 23 anys, quan va marxar de casa, sense avisar ningú, ja que no li haurien deixat anar i a més els pares haurien patit molt. Va decidir anar a la recerca d'aventura, sense saber si se'n sortiria. Econòmicament, no li faltava res, perquè els seus germans anaven a Europa i li donaven diners, però ell volia ser independent. Com la majoria de persones, sempre estem insatisfets amb el que tenim i sempre desitgem més.

Kamal, que és com es deia l'entrevistat, vivia a prop del port, com més marroquins veia arribar d'Europa, més ganes tenia de marxar del Marroc. Un dia, va decidir col·locar-se entre els passatgers que anaven a peu i va veure una senyora gran que arrossegava una maleta; li va oferir la seva ajuda, la senyora va quedar-ne encantada. Quan va veure els vigilants, li van demanar la documentació, ell els va contestar que només ajudava a pujar la maleta a la senyora i que tornaria a sortir i així va ser com es va colar cap endins del vaixell. El que és difícil de creure és que els guardians confessin que tornaria a sortir. I, de seguida, es va canviar; de roba, d'aquesta manera si el buscaven no el coneixerien. I mentre es passejava pel vaixell, va trobar la seva família, es va quedar amb ells i li van donar menjar.

Després de sis hores en vaixell els seus familiars el van ajudar, el van amagar entre l'equipatge i quan va baixar del vaixell es va ficar entre els cotxes per tal d'esquivar els policies i s'entaforà en un camió. Va poder passar les duanes espanyoles, mentre a fora l'esperaven els seus cosins, per si se'n sortia. Sí que se'n va sortir.

Els cosins anaven a Holanda, però van passar per Tarragona on tenien familiars i va anar amb ells a Alcover on hi havia un germà seu. Quan li vaig preguntar si havia tingut por d'arriscar-se tant, em va contestar de la següent manera: "el desig era tan gran que no tenia por, no em preocupava si m'agafaven i em tornaven al meu país; jo estava decidit a fer el que calia.

És veritat que no em feia falta ni roba, ni menjar, ni habitatge. Però quan em passejava pel port i veia com arribava gent d'Europa, quan veia matrícules d'Espanya, França i

Holanda, sentia com una mena de gelosia: poder tenir un cotxe, portar diners per a la meua família, ser independent igual que els meus germans.

Quan vaig arribar a Alcover, el meu germà es va espantar, perquè no entenia què feia allí, ja que sabia que no tenia documentació. A la mare li vaig trucar i li vaig explicar que era a Espanya; ella no s'ho creia, però al final va parlar el meu germà gran i s'ho va creure. Es va posar a plorar quan li vaig explicar el que havia fet. La veritat és que a vegades hi penso i ara em costa creure que hagi sigut capaç d'arriscar-me tant. Però les persones som capaces de qualsevol cosa quan realment ho volem aconseguir.

Actualment treballo d'electricista, ja que al Marroc em vaig treure el títol. I m'ha anat molt bé, ja que he aconseguit la documentació i a més treballo en el que m'agrada. Finalment he aconseguit els meus objectius: treballar, tenir cotxe i aviat casar-me."

Un altre cas, que em va sorprendre, va ser el d'una dona que tenia 45 anys quan va decidir marxar del seu poble. Ella sí que va avisar els seus pares, a més hi estaven d'acord. Van ser els mateixos germans que la van ajudar a passar les fronteres. Tenia germans que anaven a Holanda, Mallorca i Espanya. Quan veia les dones tan ben vestides i tan "maques" ella també volia tornar-se blanca i "maca" i anar a Europa ja que tothom en parlava, d'aquest paradís. Cada estiu que els seus germans venien de vacances al Marroc, els demanava que la portessin amb ells, perquè volia treballar i guanyar-se els seus propis diners.

I així cada estiu, fins que els germans se'n van cansar i van decidir arriscar-se. El pla pensat va ser amagar la germana entre els fills del germà, en els seients del darrere, ja que tenia una furgoneta.

Quan van arribar al port, la van tapar molt bé, amb l'equipatge i els nens i van col·locar els peus al damunt quan havien de passar les duanes. "Tenia tanta por, em feia mal amb l'equipatge que portava a sobre, però jo resistia, tenia por d'asfixiar-me." —comenta Fàtima. Sobretot quan els guardes començaven a tocar l'equipatge. Notava que la seva mà estava a punt de tocar-me. Però tot va passar i vaig sortir del meu amagatall quan el cotxe va pujar al vaixell. Quan vam arribar a Almeria, a les duanes espanyoles em van tornar a amagar i per sort no es van adonar de la meua presència.

Ja fa cinc anys des que vaig arribar a Alcover, però encara no tinc els papers en regla, ho hem intentat de totes les maneres, però me'ls acaben anul·lant.

Quan vaig arribar, em vaig sentir satisfeta i veia que la gent vivia més bé que al nostre país. Em pensava que hi havia molta feina per a tothom, però ja fa cinc anys que estic a Alcover i encara no he trobat feina; tots els llocs en què pregunto em diuen que no en tenen, o que ja em trucaran, però mai no m'han trucat. Amb el temps he comprès que és a causa del meu aspecte, que no en trobo, perquè porto mocador i a la majoria de la gent d'aquí no els agrada. Existeix molt de racisme."

4.2. Quina documentació es necessita per a immigrar i ser legal?

Una persona per a immigrar ha de tenir residència o un contracte de treball. Existeix el que s'anomena llei d'estrangeria, que és la llei que pretén regular l'estada d'estrangers a l'Estat espanyol.

El mecanisme utilitzat per l'anomenada llei d'estrangeria és crear una discriminació entre legals i il·legals en base a criteris totalment arbitraris. Per ser legals es necessiten dos permisos: el permís de residència i el permís de treball, que constitueixen un autèntic peix que es mossega la cua: sense l'un no es pot obtenir l'altre i a l'inrevés. El de treball exigeix tenir una còpia del contracte abans d'entrar al país.

Un estranger pot trobar-se en una situació d'irregularitat, segons la llei, amb el que això suposa d'anul·lació de tot tipus de drets. Aquesta discriminació va acompanyada d'una discriminació al treball, a l'habitatge, a l'escola, en les prestacions sanitàries...

El meu pare té tota la documentació, el permís de residència cada un cert període ens l'hem de renovar. Quan ho fas per primera vegada, has de fer la renovació en un període de temps molt curt, i a mesura que portes més anys en el país, et donen més temps.

5. L'arribada

L'arribada és l'objectiu principal de la persona, i, un cop superat aquest entrebanc, s'ha d'anar integrant en el nou món. Per a algunes de les persones que van arribar a Alcover, la seva primera impressió va ser bona, mentre que per a altres va ser desagradable. Els que se senten malament és degut al fet que tot és diferent: la manera de viure, la forma de vestir, les cases són diferents de les seves. Encara és més difícil arribar i no tenir ningú conegut, ja que la pròpia gent és molt bona ajuda per guiar-te en el nou país. Quan arribes, no coneixes la llengua, si no saps parlar-la, tens més dificultat a trobar treball, habitatge...

La majoria dels immigrants adults masculins que hi ha a Alcover parlen el castellà, ja que al treball i a altres llocs els parlen en aquesta llengua: el català, alguns l'entenen, i en saben alguna paraula solta.

En canvi, els nens a l'arribar petits i anar a l'escola l'aprenen amb gran facilitat i molts el parlen entre els germans a casa. A casa meua, els més petits i jo parlem quasi només en català, als germans grans els parlo en català però acaben contestant-me en marroquí. El que em sorprèn, i fa poc temps que me n'he adonat, és que no penso en marroquí sinó en català.

Els immigrants que arriben amb famílies han d'incorporar els seus fills a l'escola, i això és una mica discutible perquè cada família arriba en moments diferents. Hi ha alumnes que arriben a final de curs, d'altres a principi; això afecta tant els nous alumnes com els de la classe.

Els nens que arriben passen d'una escola en què tot s'ensenyava en àrab, a classes fetes en una llengua que els és completament diferent: tot en català i castellà.

En àrab, l'alfabet és completament diferent, a més s'escriu de dreta a esquerra. També el que xoca els nens i nenes magrebins, és que tenen tant professors com professores, i, a més, aquests no peguen. Al Marroc, en canvi només tenien professors.

Les matèries que s'ensenyaven eren àrab, francès, matemàtiques, hi havia escoles en què es feia educació física, i aquí hi ha una gran varietat d'assignatures.

Un altre problema amb què es troben els marroquins a les escoles és la discriminació, per la seva forma de vestir, pel color de la pell, per ser d'un altre país.

Jo també m'hi vaig trobar, davant d'aquesta situació: arribar a un nou col·legi, nova professora, vint alumnes blancs que et miren, alguns somriuen, però no se sap per què, ja que no entenia ni una paraula, la mestra em mirava i em deia coses. En canvi, jo tremolava de por, sobretot quan va marxar el meu pare, que m'hi havia acompanyat. Va ser un veritable trauma.

Quan sortíem al pati tothom em mirava, hi havia nens que em feien ganyotes, altres em deien coses, però jo els intentava esquivar, perquè em feien por. Quan veig arribar nous immigrants, torno a tenir la mateixa sensació, entenc la seva situació, perquè ho he viscut. Quan veig un alumne que maltracta un altre, em poso furiosa, però hi ha vegades que no els puc ajudar. El que se'ls acostuma a dir als nouvinguts marroquins és "moró", que, depenent de com s'utilitzi, té un sentit negatiu, és com un insult. Els primers dies, no volia tornar a l'escola, però a poc a poc van anar canviant les coses.

Generalment, els immigrants que hi ha a Alcover han rebut ajut dels familiars. Quan arriben, és difícil que la gent del poble t'ajudi, perquè no et coneixen, tot i que amb el temps sempre trobes algú que ho fa.

El que es troben molts immigrants al país d'arribada, és el que coneixem amb el nom de racisme. És gairebé segur que sempre ha existit. És un menyspreu cap a les races diferents de la pròpia, una incomprensió de les altres maneres de viure, de les altres cultures, dels altres rituals, de les altres tradicions. Un sentiment que tenen algunes persones, quan pensen que les persones de fora són estranyes i no els agrada la seva forma de ser, de viure, de vestir, la seva religió... i els tracten diferent i es pensa que totes les pròpies coses són millors que les seves.

El racisme es pot explicar com a resposta a certes situacions de conflicte. Entre aquestes situacions destaquen la por o el rebuig de la diferència, que qüestiona allò que és propi. Un concepte negatiu de què és genuí, que genera inseguretats vers l'estrany. Un instint de conquesta de territori, d'exercici de poder sobre el col·lectiu, d'identitat d'espècie o d'odi vers l'estrany.

En el món hi ha moltes ètnies diferents. Cada ètnia té unes característiques diferents: color de la pell, color del cabell i dels ulls, forma de la cara i del cos. Generalment, els marroquins tenim el color de la pell i dels ulls més fosc que molts espanyols i molts també tenim el cabell negre i molt arrissat. Parlem llengües àrabs, tenim un alfabet diferent, molts som de religió musulmana, tenim costums diferents; però som persones iguals que els catalans, francesos, als xinesos; perquè el nostre cos té els mateixos òrgans, tenim la mateixa intel·ligència, podem estimar i tenir família i amics com tothom...

A algunes persones no els agrada la gent que té un altre color de la pell, pensen que són estranys, menys intel·ligents. Però tots som persones i tenim el mateix dret a viure bé: tenir una família, una casa, una feina, menjar i tenir escoles i metges. No importa com sigui la gent per fora, físicament, sinó que siguin bones persones treballadors i responsables.

Grec que el desconeixement de la nostra cultura és un dels motius que fa aflorar el racisme entre la gent.

La conclusió personal a què he arribat és que moltes persones tendeixen a jutjar sense conèixer el que diuen, i es tendeix a generalitzar. Normalment quan es produeix un conflicte de terrorisme es relaciona amb musulmans...

6. La vida diària en el nou país

La vida que porten els marroquins residents a Alcover és semblant a la resta de famílies catalanes. Tots disposen d'habitatge, la majoria dels pisos són llogats, ja que molts d'ells van a altres pobles o altres països, si no hi ha feina. Altres en canvi no en volen comprar perquè tenen por que arribi un moment en què s'expulsi tots els immigrants. Altres persones no poden adquirir un habitatge perquè cobren un sou molt baix.

La majoria d'immigrants treballen a les obres, al camp, en restaurants... però el sou és molt baix. També hi ha una minoria que treballen d'electricistes, a la soldadura i mecànica.

Pel que fa al sector femení, hi ha molt poques dones que treballen i les que ho fan acostumen a ser joves, que treballen a la neteja de cases, també als restaurants, normalment a la cuina i també cobren poc. A vegades, en veure que són immigrants, se n'aprofiten. I la resta de dones treballen a casa seva cuidant els fills, fent el menjar...

Les famílies que hi ha a Alcover, la majoria tenen més de dos fills. El que he pogut observar de les famílies marroquines és que tenir fills és un costum, no es raona si l'economia que tenen els permet cobrir totes les necessitats dels fills.

Els nens van tots a l'escola, tot i que a vegades hi ha problemes, ja que els pares van a la seva. Per exemple, quan els professors demanen parlar amb els pares alguns no li donen molta importància i no hi assisteixen. També, quan els demanen comprar alguna cosa, els pares passen i després s'ho carreguen els fills els quals no en tenen cap culpa. I és veritat que alguns immigrants volen ser acceptats per la nova societat però sense fer el mínim esforç.

Per als nous alumnes immigrants que arriben a l'escola hi ha unes hores de reforç, en què s'ensenya les coses més bàsiques del català. Però els immigrants que arriben petits aprenen ràpid el català. És important perquè a Alcover es realitzen classes per a aquelles dones que no saben català.

A casa parlen el berber, amb els pares, però entre els germans moltes vegades parlen el català. També hi ha una minoria que parla àrab. Un problema que preocupa els pares marroquins és que els seus fills estan perdent cada dia més la pròpia llengua. Com que estan molt de temps a l'escola i amb els amics parlen castellà o català, van perdent l'àrab o el berber. D'alguna manera cal ensenyar als nens l'àrab alcorà. Aquí no hi ha problema perquè els nens surten de casa i fora tenen amb qui parlar en català o castellà. El problema arriba quan van a visitar les seves àvies o tietes al Marroc i no poden parlar amb elles perquè no s'entenen. D'altra banda, la pèrdua de l'idioma també suposa, en part, la pèrdua de la cultura. El que defineix una cultura és la llengua i, si la perds, perdràs la cultura també.

El que manca a la comunitat marroquina és que no la tractin malament perquè encara es nota a la feina, als bars... que hi ha persones racistes. De vegades fa mal perquè toquen temes molt delicats com ara la religió i el terrorisme. Una altra cosa és que

tampoc tenim tota la llibertat religiosa que voldríem. Fa anys que anem darrere de l'obertura d'una mesquita, si ens la facilitessin ens trobaríem una mica millor. També tenim problemes amb l'habitatge perquè quan un matrimoni marroquí busca llogar un pis, ho té força difícil perquè sempre prefereixen llogar-lo a altres persones que no pas a marroquins, quan la majoria són persones tranquil·les que no donen problemes. Per a mi aquests són els problemes més grans però també n'hi ha d'altres. Però, tot i així, moltes de les famílies que viuen a Alcover estan força contentes de viure a aquest poble perquè és petit, tothom et coneix, i és bastant tranquil. Quan ets nou, tothom et mira amb mala cara però quan coneixen com és realment la persona neix l'amistat moltes vegades. De les persones que he entrevistat hi ha dones que m'han explicat que hi ha gent jove que les insulta, que els diuen mores, i a vegades els tiren coses. Elles se'ls queden mirant perquè entenen algunes coses però no saben contestar. Però jo crec que això sempre hi serà, perquè sempre hi ha persones que volen fer sentir malament l'altre.

Els vaig preguntar quin país preferirien, el seu o Espanya, i quasi tots em van contestar que es quedarien al seu país si hi hagués treball per a tothom, ja que allí hi tenen la família, els amics, en definitiva hi ha les seves arrels. "El que més trobo a faltar del meu país és la meua família però també la vida del Marroc. Allà la societat és diferent de l'espanyola, les relacions familiars són més estretes que aquí amb els oncles, els cosins... És igual l'edat que tinguis perquè la relació familiar sempre es manté. Aquí aquesta relació es trenca, allà dura fins a la mort. Sempre et sents protegit per la família." Afirmava un dels entrevistats.

7. Cultura

Les festes celebrades pels marroquins al seu país, i que continuen celebrant al país a què emigren són: el ramadà, la festa del xai...

La cultura marroquina es basa 100% sobre la religió islàmica però també s'està notant la influència del desenvolupament occidental. Si vas al Marroc es nota perquè a les grans ciutats la gent viu de manera similar a Barcelona. Tot el que és la roba sí que ha variat però pel que fa al pensament no gaire. Hi ha coses, per exemple, com ara els vestits que estan canviant per la influència de la cultura occidental.

L'Any Nou de l'Islam comença el dia de l'Hègira, en què es commemora la sortida de Mahoma cap a Medina, l'any 622. El naixement i la vida de Mahoma se celebra durant el mes de Rabí I. La Nit del Perdó precedeix la celebració del Ramadà: durant trenta dies, des de la sortida del sol fins a la posta, els musulmans s'abstenen de menjar i beure. Aquest mes s'acaba amb la festa del final del Ramadà, en la qual es fan regals als més pobres i als infants.

El que estic explicant forma part de la cultura marroquina i de tot el món musulmà. L'Achor arriba dos mesos després de la festa el xai i consisteix que al final de l'any s'ha de repartir el 10% dels beneficis que t'han donat les teves possessions entre els més pobres. S'ofereix el que sigui.

7.1. El Ramadà

El dejuni del mes de Ramadà és obligatori per a aquells musulmans que estiguin en condicions de realitzar-lo. Les condicions que fan obligatori el dejuni o qualsevol pràctica islàmica per a un musulmà són les següents: estar en ús de les facultats racionals. Això n'eximeix els malalts mentals greus, els nens. Les dones quan tenen la menstruació no el realitzen, però han de recuperar posteriorment els dies perduts. Hi ha, a més, unes altres categories de persones que estan exemptes de realitzar-ho: aquells que realitzin un viatge superior als vuitanta quilòmetres. Quan deixin d'estar de viatge han de recuperar els dies que no hagin dejunat. També els malalts, aquells que tinguin una malaltia que considerin suficientment greu com perquè fer dejuni els pugui empitjorar o en retardi la curació, no estan obligats a fer dejuni, però sí de recuperar els dies una volta curats. Les dones embarassades o que estiguin donant el pit.

Comença el temps de Ramadà quan es veu la lluna nova, el novè d'aquest mes. Es considera que si es donen les següents situacions s'anul·la el dijuni: petons i carícies amb intencionalitat sexual, perquè si es produeix una ejaculació, s'anul·la el dejuni. Mastegar substàncies. Menjar, beure, fumar. Tastar els aliments per veure si han quedat salats o dolços. Pintar-se els ulls al principi del dia. Menjar o beure per descuit no anul·la pas el dejuni, però sí, si seguim menjant o bevent perquè creiem que ja s'ha anul·lat el dejuni. Els musulmans, en diverses parts del món, han desenvolupat una colla de costums socials associats al mes de Ramadà, per exemple, és costum de menjar una sopa molt nutritiva anomenada *harira* després de l'hora del trencament del dejuni, l'elaboració d'uns dolços anomenats *xubbaquia*, menjar cus-cus, etc.

7.2. Festa del Xai

Milions de persones de tot el món participen en la festa del Xai, una de les celebracions més importants per als musulmans.

La festa del Xai coincideix amb el final del pelegrinatge que milions de persones fan cada any a la Meca. La Meca és una ciutat de l'Àrabia Saudita, a Àsia, i és el centre de la religió islàmica. Per als musulmans és molt important perquè, segons la seva tradició, Mahoma, el profeta de Déu, hi va néixer. Anar a la Meca, almenys un cop a la vida, és una de les obligacions que marca la religió musulmana; hi ha d'anar tothom que tingui prou diners i bona salut. Per celebrar el viatge més important de la vida d'una persona, quan s'acaba el pelegrinatge es fa la Festa del Xai.¹

És la principal celebració del calendari islàmic i se celebra coincidint amb el final del període de pelegrinatge que anualment fan a la Meca milers de musulmans. La celebració és el gran dia de la reunió comunitària i és costum que, després de l'oració, al

¹ Coneguda també com la Festa Gran.

Marroc i aquí a Catalunya, els immigrants marroquins es reuneixen amb tota la família i fan un àpat. A casa meua també ho fem amb la família que tenim a Alcover.

La festa commemora l'episodi recollit a l'Alcorà, en què Déu va demanar a Abraham "Ibrahim" que matés el seu únic fill, Isaac, per tal de comprovar la seva fidelitat. Seguint les ordres de Déu per a demostrar-li la seva fe ho va preparar tot per fer-ho. Quan Déu va saber que Abraham estava disposat a complir les seves ordres li va enviar un xai perquè el sacrificés en lloc del seu fill. D'aquí ve la raó a moltes coses: s'ha de sacrificar el xai orientant-lo a la Meca, cal dir unes frases en el moment adequat perquè el xai sigui per a Déu. La tercera part del xai s'ha de donar als més pobres i la resta se la queda la família. Aquest també és un dia per a les reconciliacions, si estàs barallat amb algú l'has de perdonar aquest dia.

La festa del xai és molt important per a nosaltres, és molt sagrada. Però aquesta festa em fa pensar en el Nadal, en què la família es reuneix.

En aquest dia les dones es posen molt "maques" i els homes també s'arreglen i de bon matí van a la mesquita a resar. Normalment tots els homes marroquins que hi ha Alcover van a resar a Reus, ja que a Alcover no hi ha cap mesquita. Estrenen roba nova. Les dones acostumen a posar-se "henna" a les mans, als peus.

7.3. Vestimenta

La vestimenta és en alguns casos una forma d'expressió de la religió. Des de fa anys, amb l'augment de la immigració al nostre país, és cada vegada més habitual veure noies amb vels a les aules, cosa que ha aixecat una polèmica sobre l'exhibició de símbols religiosos als centres educatius. N'hi ha de moltes maneres, però majoritàriament les dones adultes, casades, porten vel, vestits llargs, roba bastant ampla, per passar discretes davant dels homes.

A les dones que he entrevistat els agrada la seva forma de vestir, i se senten a gust. La majoria porten vel perquè volen, ja que és com han anat vestides sempre, als seus països. Sempre cal destacar que hi ha casos en què les dones són obligades pels seus homes, o pels pares. El tema del vel és molt discutible.

En canvi entre els homes marroquins i els d'aquí no hi ha tanta diferència, però els homes grans i altres porten com un turbant al cap i gel·laba. El meu avi en portava. El vel i l'harem no són originàriament islàmics. En l'Alcorà, el vel era per a guardar la modestia de les dones i com a protecció per no ser molestades. Actualment el seu ús està desigualment estès segons els països i la significació del seu ús també és diferent, i va des de la imposició, en el cas dels integristes, fins a una opció voluntària de les dones, com a expressió de la seva fe i la seva submissió a Déu, com a símbol d'identitat, com a grup o de rebuig a una modernitat importada.

7.4. Religió

Una altra de les constants de la identitat humana són les creences religioses, arrelades en gran part de la població des de temps remots. Les principals religions són

monoteistes, o sigui, les seves doctrines teològiques es basen en l'existència d'un únic i personal. Creador i senyor de totes les coses. L'Islam² és una d'aquestes religions, que es constitueix entorn d'un llibre sagrat que és paraula de Déu, Al·là. L'Islam és una religió que regula "idealment" tota la vida dels seus fidels: tant la seva relació amb Déu, com les relacions amb altres persones; tant el que és privat com el que és públic. L'Alcorà i la Sunna, o Tradició, recullen tot tipus de qüestions que afecten els creients, des del repartiment de l'herència, la higiene, les transaccions econòmiques, fins a les relacions entre dona i marit.

D'altra banda s'ha de tenir en compte qui interpreta l'Alcorà i la Sunna. És a dir que la interpretació que en fan "els homes autoritzats" no escapa als interessos de torn. El Déu dels musulmans és Al·là. L'Islamisme va néixer a Aràbia el segle VII dC, amb el profeta Mahoma al capdavant, el qual va rebre d'Al·là les revelacions que componen l'Alcorà. En afirmar l'existència d'un sol Déu, Mahoma i els seus seguidors van haver d'emigrar a la ciutat de Medina. Aquesta emigració es coneix amb el nom d'Hègira i marca l'inici de l'era islàmica.

El nucli de la llei islàmica s'expressa en cinc preceptes bàsics, els cinc pilars de la religió que tot bon musulmà ha de complir: la professió de fe (la *xahada*) creure en Al·là, el Déu únic, i en el seu profeta Mahoma, la pregària ritual (la *salaà*) resar cinc vegades al dia en direcció a la Meca, l'almoïna (la *zakaà*) donar almoïna als més necessitats; el dejuni durant el mes el Ramadà (el *sawm*) i el pelegrinatge a la Meca (el *hajj*), és possible almenys un cop en la vida.

La pregària ritual: cinc cops al dia, a hores preestablertes i en direcció a la Meca, els fidels s'han de dirigir a Déu amb la pregària. Una sola pregària, la del migdia del divendres, ha de ser feta en comú i a la mesquita. Es reciten capítols sures de l'Alcorà sovint es repeteix la invocació «*Al·lah àkbar*» («Déu és el més gran!»). La meua família i els marroquins residents a Alcover, la majoria, practica l'Islam.

El pelegrinatge la Meca

Almenys un cop a la vida, els musulmans adults que disposen de mitjans suficients, han de pelegrinar a la Meca i a la Gran Mesquita, davant la 'pedra negra' o *Ka'ba*, han de proclamar conjuntament: «Aquí estic, al teu servei, oh Déu!».

El llibre sagrat de l'islam

L'Alcorà és el llibre sagrat dels musulmans i recull les revelacions que Mahoma va rebre d'Al·là, a través de l'arcàngel Gabriel. És un llibre intocable, perquè representa per als musulmans l'última revelació de Déu als homes.

Està compost de 114 sures o capítols, subdividits en ayats o versicles, que descriuen l'experiència de revelació divina viscuda per un comerciant àrab anomenat Muhammed ibn Abdallah i conegut per Mahoma. Parla de la purificació, la caritat, la unitat d'Al·-

² La paraula *Islam* significa submissió completa o dependència absoluta respecte a Déu, i la paraula musulmà o "muslim", fa referència a qui viu segons la voluntat de Déu.

là, el rebuig del paganisme, la creació, la resurrecció, el profetisme de Mahoma i la predicació a la ciutat de Medina.

La mesquita és el temple dels musulmans, els quals hi són convocats des de la torre o minaret pel muetzi, l'encarregat de dirigir la pregària. Abans d'entrar a la mesquita, els musulmans es purifiquen simbòlicament amb aigua. A l'interior del temple, una fornícula indica la direcció de la Meca. Cada oració té un text diferent i es resa en la positura que li correspon. Les mesquites del barri tenen la funció de culte, mentre que les mesquites catedrals actuen, a més, com a centre social, polític i universitari de la ciutat.

A l'interior de les mesquites hi ha una fornícula, el mihrab, que indica als musulmans cap a quina direcció es troba el santuari de la Meca; no obstant això, els musulmans saben orientar-se observant la sortida i la posta del sol.

7.5. El paper de la dona

Al llarg de la història, la submissió de les dones s'ha exercit a través del control ideològic. La religió, la filosofia i la literatura ajuden a configurar la ideologia i els valors que la sustenten i són instruments de transmissió dels models de conducta d'una generació a d'altra. El dret sanciona aquests models i els converteix en normes de conducta; les lleis han estat l'instrument fonamental per mantenir les dones en situació de dependència.

Moltes dones de les que he entrevistat afirmen que sense els homes no podrien sobreviure. Però el que tenen aquestes dones és por perquè sempre els han fet creure que elles no en són capaces. Als països islàmics, són també les dones les que van guanyant cotes de llibertat amb la seva participació en els diferents moviments d'alliberament nacional. Amb la por a la pèrdua dels valors tradicionals, després d'una colonització que va originar un procés d'aculturització, es va produir una aturada en el procés d'alliberament de la dona i fins i tot un retrocés.

L'origen de la discriminació de la dona als països islàmics no es troba únicament en la religió, sinó en la política dels estats corresponents i en l'herència sociocultural patriarcal de les seves societats. El problema no és si les dones porten vel o no. El que és realment preocupant és la manca de drets laborals i socials, la limitació a l'accés a l'educació, a les llibertats públiques. Seran les pròpies dones musulmanes les que marcaran les prioritats i els ritmes en el camí cap al seu alliberament. Afortunadament avui hi ha organitzacions i moviments feministes, fins i tot en la clandestinitat, que defensen l'accés de la dona a l'educació i al treball, i contra qualsevol forma de discriminació.

8. Conclusió

En definitiva, la conclusió que he tret del meu treball és que els immigrants que vénen del Marroc ho fan perquè al seu país, les condicions són molt precàries, ja que no tenen feina; o sí que en tenen, però guanyen molts pocs diners.

Algunes persones tenen dificultats per comprar aliments, medicaments, mobles... Davant d'aquesta situació, es crea en la persona un desig de complir un somni; arribar als països europeus, amb l'objectiu de treballar, i més tard portar la família, perquè la idea que tenen els immigrants és que tindran de tot; però aquests el que no saben és el tipus de situació que es trobaren; buscar feina, habitatge, aprendre una nova llengua...

Una conclusió important a què he arribat és que si les persones tinguessin cobertes les seves necessitats en el seu país no emigrarien, ja que ningú prefereix marxar del seu país perquè sí, i si la gent conegués la cultura àrab, i la marroquina en particular, canviaria de pensament vers el nostre col·lectiu.

El problema que existeix és la dificultat que tenen els immigrants per integrar-se, en el país d'arribada, a les escoles, perquè moltes vegades els pares no fan el que els demanen els professors. I es produeix un xoc entre les cultures.

És un treball que m'ha agradat molt, perquè la meua família i jo també hem viscut una situació semblant, ha sigut recordar la mateixa situació que vam viure: marxar del nostre país per tal de millorar la condició de vida que portàvem. Hem arribat al país d'acollida, on hem hagut d'integrar-nos, tot i que al començament hi ha moltes dificultats, per trobar habitatge, aprendre la llengua, començar en una escola nova on no coneixes ningú...

Però jo crec que si les persones immigrades i les del país d'acollida es coneguessin bé podrien conviure perfectament.

Bibliografia

Activa multimèdia ciències socials i geografia

Enciclopèdia catalana

Diccionari manual de sinònims i antònims

<http://www.webislam.com>

http://www.mediterraneas.org/article.php3?id_article=289

<http://www.edualter.org/material/dona/ccoo.htm>

http://www.sodepau.org/cat/index.php?id=mediterrania/area_Marroc.htm